

7. juni 2018

Sagsnr.
2018-0061411

Dokumentnr.
2018-0061411-18

Sagsbehandler
Lærke Fritzbøger Christensen

Bilag 3

Svar på opfølgende spørgsmål stillet på SUD-mødet den 23. maj (spørgsmål 5 og 6)

På Socialudvalgets møde den 23. maj blev der stillet en række spørgsmål under punktet *Temadrøftelse om udviklingen på børne- og ungeområdet*. Herunder følger svar på følgende to spørgsmål:

5. Svar på, hvad der er sammenligningsgruppen, når Socialforvaltningen beskriver, at anbragte børn klarer sig dårligere senere i livet.
6. Tal på antallet af anbragte børn og deres trivsel.

Ad. 5

Svar på, hvad der er sammenligningsgruppen, når Socialforvaltningen beskriver, at anbragte børn klarer sig dårligere senere i livet.

Når Socialforvaltningen på Socialudvalgets møde d. 23. maj 2018 beskrev, at anbragte børn klarer sig dårligere senere i livet, var der tale om en sammenligning med børn og unge med livsvilkår og opvækstforhold, der på afgørende parametre ligner de anbragtes.

Der findes en voksende mængde af forskning, der har til formål at belyse, hvordan børn og unge, der i en periode har været anbragt uden for hjemmet, klarer sig senere i livet. Ofte vil der være et ønske om at sammenligne med børn og unge med lignende livsvilkår, der ikke har været anbragt.

Det er en central udfordring i denne type forskning, at der i princippet ikke bør eksistere en *kontrolgruppe* (dvs. sammenligningsgruppe), der på alle centrale parametre ligner *undersøgellesgruppen* (dvs. de tidligere anbragte), men som ikke har været anbragt uden for hjemmet. For såfremt der virkelig er tale om børn og unge, der har haft opvækstforhold og livsvilkår identiske med undersøgelsesgruppens, bør disse børn og unge jo også have været anbragt. Det vil således ikke være etisk forsvarligt at gennemføre forskning, hvor man sammenligner gruppen af anbragte med en faktisk eksisterende, identisk gruppe børn og unge, der ikke anbringes.

Udfordringen med den manglende kontrolgruppe forsøges overkommet ved hjælp af en række metodiske greb, som fx *Propensity Score Matching*. *Propensity Score Matching* er en metode, der ofte anvendes i effektstudier, fordi man ved hjælp af denne kan sammenligne effekten af en indsats – her anbringelse uden for hjemmet – med den *kontrafaktiske tilstand*, som i dette tilfælde vil

Center for Politik -
Bernstorffsgade

Bernstorffsgade 17
1577 København V

Mobil
2445 6926

E-mail
CY75@kk.dk

EAN nummer
5798009683052

være ikke at have været anbragt. Når man ikke kan sammenligne undersøgelsesgruppen af anbragte børn med en faktisk eksisterende kontrolgruppe, konstrueres med metoden i stedet en kontrolgruppe, der i så høj grad, som det er teknisk muligt, matcher undersøgelsesgruppen.

Metoden er bl.a. brugt af VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd i rapporten *"Tidligere anbragte som unge voksne"* fra 2011. VIVE beskriver det statistiske metodegrundlag for rapporten således:

"For at sikre, at undersøgelsesgruppen (de anbragte børn) er så identisk som mulig med kontrolgruppen, er grupperne matchet via Propensity Score Matching (PSM) på alle de variable, som epidemiologiske studier af sandsynligheden for anbringelse uden for hjemmet påpeger som de centrale. Derved er det, der principielt skulle adskille undersøgelses- og kontrolgruppen, alene anbringelsen uden for hjemmet. Til trods for dette kan man med selv nøje matching-procedurer ikke garantere, at der ikke foreligger en vis systematisk skævhed i udvalget af de to grupper (en selektionsbias)."

Vi kan således aldrig være fuldstændig sikre på, at det er to fuldt sammenlignelige grupper, der sammenlignes. Men med de avancerede statistiske metoder kan man nærme sig en sammenligning.

I den pågældende VIVE-analyse, som altså sammenligner stort set identiske grupper, der på undersøgelsestidspunktet var unge voksne, finder forskerne (*"på linje med andre internationale effektstudier"*), at de tidligere anbragte klarer sig dårligere end deres jævnaldrende med samme livsvilkår, både hvad angår marginalisering, helbredsforhold og kriminalitet. De tidligere anbragte havde som 24-årige:

- En lavere sandsynlighed for at være i uddannelse eller beskæftigelse
- En højere sandsynlighed for ikke at have uddannelse ud over grundskolen
- En højere sandsynlighed for at modtage kontanthjælp
- En højere sandsynlighed for at have været i kontakt med det somatiske hospitalssystem
- En højere sandsynlighed for at have psykiske lidelser
- En højere sandsynlighed for at have modtaget en dom for vold eller berigelseskriminalitet.

Lignende konklusioner drages i en række andre studier. For videre læsning henvises til kilderne nedenfor.

Kigger man på forskning, der sammenligner de tidligere anbragte unge med unge generelt eller med unge, der har modtaget mindre indgribende foranstaltninger end anbringelse uden for hjemmet, tegner der sig et tilsvarende billede af, at de anbragte unge klarer sig dårligere.

VIVE har fx for nylig offentliggjort et notat, der beskriver udbredelsen og niveauet af psykisk sårbarhed blandt tidligere anbragte unge. I notatet sammenlignes den psykiske trivsel blandt tidligere anbragte unge med trivslen hos unge, der har modtaget forebyggende foranstaltninger, samt hos unge generelt. Grundlaget for analysen er det tidligere SFI's (nu VIVE) forløbsundersøgelse af anbragte født i år 1995.

VIVE finder, at de tidligere anbragte unge på mange områder er meget mere udsatte for psykisk mistroivsel og psykiske lidelser end både unge, der har modtaget forebyggende foranstaltninger, og unge generelt.

Kilder:

<https://www.sfi.dk/publikationer/tidligere-anbragte-som-unge-voksne-4328/>

<https://www.kora.dk/aktuelt/nyheder/2012/anbragte-boern-klarere-sig-daarligere-som-voksne/>

https://pure.sfi.dk/ws/files/257088/0924_Anbragte_boern.pdf

https://pure.sfi.dk/ws/files/1667160/100562_Anbragte_unge_med_psykiske_vanskeligheder.pdf

Ad. 6

Tal på antallet af anbragte børn og deres trivsel

Antallet af anbragte børn

Tabel 1 nedenfor giver et overblik over antallet af unikke anbringelser i Borgercenter Børn og Unge i perioden 2014-2017. Opgørelsen er afgrænset til aktive anbringelser efter servicelovens § 52,3-7 af børn og unge i alderen 0-22 år. Børn og unge med flere forskellige typer af anbringelser i løbet af ét år tæller med én gang under hver anbringelsestype.

Tabel 1: Unikke anbringelser af hhv. børn og unge i BBU 2014-2017

Børn 0-12 år				
Anbringelsestype	2014	2015	2016	2017
Familiepleje	218	212	211	206
Netværksfamiliepleje	75	76	75	77
Døgninstitution	88	70	61	52
Socialpædagogisk opholdssted	10	12	8	8
Kost- eller efterskole	1	2	1	1
<i>Samlet</i>	392	372	356	344
Unge 13-22 år				
Anbringelsestype	2014	2015	2016	2017
Familiepleje	212	217	204	191
Netværksfamiliepleje	66	79	66	68
Døgninstitution	312	307	277	272
Socialpædagogisk opholdssted	49	42	34	23
Eget værelse/bofællesskab	150	146	136	123
Kost- eller efterskole	36	29	24	18
Skibsprojekt	0	2	1	0
<i>Samlet</i>	825	822	742	695

Ud over de børn og unge, der er anbragt under Borgercenter Børn og Unge, var der i 2017 anbragt i alt 232 børn og unge i alderen 0-22 år under Borgercenter Handicap. Denne målgruppe var ikke omfattet af Socialudvalgets temadrøftelse om børn og unge d. 23. maj 2018.

Anbragte børns trivsel

Socialforvaltningen følger løbende op på trivslen hos de børn og unge, der af forvaltningen anbringes uden for hjemmet. Opfølgningen sker bl.a.:

- 1) I den daglige kontakt mellem det anbragte barn/ung og hhv. det pædagogiske personale, særligt barnets/den unges kontaktpædagog, eller plejeforældrene – afhængigt af anbringelsessted.

- 2) Når sagsbehandler ifølge serviceloven skal gennemføre en § 48-børnesamtale, inden der træffes afgørelse i en børnesag. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.
- 3) Når sagsbehandler senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge er anbragt, skal vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. I denne forbindelse skal der gennemføres en børnesamtale. Sagsbehandler skal herefter med højst 6 måneders mellemrum igen foretage en sådan vurdering, hvor der ligeledes skal foretages en samtale med barnet. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet eller plejefamilien. Formålet med børnesamtalen er blandt andet at sikre, at barnets eller den unges synspunkter altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.
- 4) Når sagsbehandler som led i opfølgningen på barnet eller den unges anbringelse skal inddrage udtalelser fra fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre.
- 5) I forbindelse med Socialforvaltningens årlige brugertilfreds-hedsundersøgelser.

Af disse er det kun sidstnævnte, hvor der fra centralt hold indsamles kvantitative data på borgernes tilfredshed med samarbejdet med forvaltningen samt på deres generelle trivsel. Socialforvaltningen har således kun i mindre omfang *kvantitative data* på anbragte børns trivsel. Til gengæld findes der mange *kvalitative data* på det enkelte barns trivsel og udvikling. Disse opsamles fra børnesamtalerne, fra den løbende dokumentation i barnets sag og fra de lovpligtige opfølgninger, som sagsbehandleren udarbejder. Socialforvaltningen har generelt et stort fagligt og socialpædagogisk fokus på de anbragte børn og unges trivsel.

Nyere dansk forskning peger på, at langt de fleste anbragte børn og unge trives på deres anbringelsessted. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd har fx belyst området i deres rapport fra 2016 om ”Anbragte børn og unges trivsel”. Rapporten er baseret på en spørgeskemaundersøgelse, der er sendt ud til repræsentativt udvalgte grupper af børn og unge på 11, 13, 15 og 17 år, der i foråret 2016 var anbragt uden for hjemmet.

VIVE finder, at 89 procent af alle anbragte børn og unge føler sig holdt af der, hvor de bor, og er glade for deres anbringelsessted. De fleste føler sig trygge (83 procent) og føler, at de har tilstrækkeligt med privatliv (79 procent). 90 procent angiver generelt at være glade for at gå i skole, hvilket er næsten lige så mange som blandt ikke-anbragte (95 procent). De anbragte børn og unge dyrker derimod betydeligt mindre motion end ikke-anbragte unge og går i mindre grad til organiserede fritidsaktiviteter.

Dette billede dækker over betydelige variationer, hvis man opdeler svarene på anbringelsesform. Således er børn og unge, der er anbragt i familiepleje, oftere glade for deres anbringelsessted end børn og unge anbragt på døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder. De familieplejeanbragte børn og unge føler sig også i højere grad støttet og holdt af, og de oplever oftere, at anbringelsesstedet er trygt, harmonisk og hjemligt. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at de børn og unge, der anbringes på døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder, typisk har andre og flere udfordringer end børn og unge, der anbringes i plejefamilie.

Som led i det fremadrettede arbejde med at styrke anbragte børn og unges trivsel er Socialforvaltningen bl.a. i gang med, i samarbejde med Socialstyrelsen, at udvikle redskaber til en bedre inddragelse af anbragte børn og unge i forbindelse med Socialtilsynets tilsynsbesøg. Socialtilsynet har ansvaret for at godkende, regodkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbud inden for det specialiserede socialområde, herunder plejefamilier og døgninstitutioner for udsatte børn og unge. Det er lovpligtigt for Socialtilsynet at inddrage de anbragte børn og unge i forbindelse med tilsynsbesøg.

Med projektet skal der udarbejdes konkrete metoder og tilgange, der sikrer, at anbragte børns perspektiv systematisk afdækkes hver gang, tilsynet er på besøg i en plejefamilie eller på en døgninstitution. Det er forventningen, at udviklingen og udbredelsen af konkrete, vidensbaserede metoder til inddragelse vil skabe større sikkerhed for, at børn og unges perspektiv mere præcist vil kunne afdækkes. Dette vil ikke blot skabe større sikkerhed for, at de plejefamilier og døgninstitutioner, hvor københavnske børn er anbragt, har den fornødne kvalitet, men også bidrage til en større viden om de anbragte børn og unges trivsel.

Kilder:

<https://www.sfi.dk/publikationer/anbragte-boern-og-unges-trivsel-2016-12939/>